

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Directie Inhoud**

aan De leden van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

datum 12 december 2024

Betreffende wetsvoorstel:

36600 XIV

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (XIV) en het Diergezondheidsfonds (F) voor het jaar 2025

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 12 december 2024 aangenomen door de Tweede Kamer.

Voor: D66, NSC, ChristenUnie, SGP, VVD, BBB, JA21 en PVV.

Tegen: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, CDA en FVD.

Aangenomen amendementen

Begrotingsstaat artikel 21 Land- en tuinbouw

27 → **72** (Ouwehand en Grinwis) over middelen voor subsidie voor Stichting Public Food

Dit amendement bevat een eenmalige toekenning van middelen voor een subsidie voor vier jaar met een kasritme van € 10.000 ten behoeve van Stichting Public Food. Daartoe is het verplichtingenbedrag in artikel 21 verhoogd met € 40.000 en het uitgavenbedrag met € 10.000.

Stichting Public Food is een organisatie zonder winstoogmerk die zich inzet voor goed voedsel als basisvoorziening. Dat doen ze door het vergroten van maatschappelijk bewustzijn over het belang van gezond voedsel en door praktische initiatieven te ontplooiën die direct bijdragen aan de voedselzekerheid van mensen die het hard nodig hebben.

In 2023 keerden de drie grootste Nederlandse voedselbedrijven € 13,5 miljard winst uit aan aandeelhouders, terwijl tegelijkertijd 830.000 mensen in Nederland onder de armoedegrens leefden en meer dan 180.000 mensen afhankelijk waren van voedselbanken om te overleven. Het CBS constateerde dat één op de zes mensen die gezonder wil eten het simpelweg niet kan betalen. Mensen in armoede hebben bovendien een grotere kans

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 12 december 2024

blad 2

op obesitas, omdat gezond eten vaak planning, tijd en mentale ruimte vereist – middelen die mensen in financiële nood vaak ontberen.

Public Food staat voor het recht op voedsel en neemt het voortouw in de verandering die nodig is in het denken over voedsel. Gezond eten is voor iedereen een eerste levensbehoefte, geen luxe. Dit betekent dat de overheid zich ten doel moet stellen dat gezonde en duurzame voeding bereikbaar is voor iedereen. Public Food brengt het pleidooi in de praktijk met onder meer een denktank publieke voedselsector en verschillende initiatieven die bijdragen aan het vergroten van voedselzekerheid. Onder de noemer Volkskantine heeft stichting Public Food in het centrum van Almere een kantine gehad, tussen de Burger King en de KFC in, waar bewoners voor snackbarprijzen een biologische maaltijd konden krijgen.

Onder de noemer Mensa Mensa wordt bijgedragen aan voedsel- en bestaanszekerheid in Rotterdam-Zuid. Tegen een kleine vergoeding worden vijf dagen per week gezonde, voedzame maaltijden bereid die direct de wijk ingaan, naar mensen die het goed kunnen gebruiken. Ook biedt Mensa Mensa gratis kooklessen voor kinderen aan, waardoor ze al op jonge leeftijd kennismaken met het bereiden van gezond eten. Mensa Mensa streeft ernaar om jaarlijks 18.000 maaltijden uit te delen. Met een subsidie van € 10.000 per jaar, zoals de indieners voorstellen, kan dit verder worden uitgebreid en kunnen ze uiteindelijk in meer steden gezonde maaltijden aanbieden aan mensen die dat hard nodig hebben.

De indieners zijn van mening dat het ministerie dat voedselzekerheid in haar naam heeft staan, bij uitstek een belangrijke verantwoordelijkheid heeft om te zorgen dat iedereen in Nederland toegang krijgt tot gezond en volwaardig voedsel. Daar was in de voorliggende begroting echter geen geld voor gereserveerd. Indieners beogen deze omissie met dit amendement te herstellen. Door alsnog een (bescheiden) bedrag vrij te maken op de begroting kan het ministerie van Voedselzekerheid een actieve bijdrage leveren aan het verbeteren van de bestaans- en voedselzekerheid van de vele mensen die moeite hebben met het betalen van de kosten van een eerste levensbehoefte als gezond voedsel. De gemeente Rotterdam en diverse maatschappelijke organisaties en banken steunen Stichting Public Food al financieel. Een rijksbijdrage aan dit initiatief maakt mogelijk dat de voedselzekerheid ook in andere gemeenten kan worden versterkt.

Als dekking wordt gebruik gemaakt van de niet juridisch verplichte post "subsidies – Emissiearm veevoer". Voor deze post is in totaal € 3,2 miljoen gereserveerd. Het ministerie gaf al aan dat de daadwerkelijke inzet van deze middelen afhankelijk is van de nog te voeren gesprekken (Verslag houdende een lijst van vragen inzake de begroting LVVN 2025). Met deze verschuiving blijft nog steeds een bedrag van € 3,0 miljoen beschikbaar voor de, door het ministerie gewenste, onderzoeken naar voedsel om dieren in de veehouderij te voeren met minder milieu-impact.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, ChristenUnie, CDA en JA21.

Begrotingsstaat artikel 22 Natuur, visserij en gebiedsgericht werken
4 (Grinwis c.s.) over middelen voor Natuur, visserij en gebiedsgericht werken

datum 12 december 2024

blad 3

Dit amendement regelt dat € 50 miljoen aan het budget voor artikel 22 Natuur, visserij en gebiedsgericht werken wordt toegevoegd aan de onderliggende begroting voor het jaar 2025. Voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer staat € 500 miljoen per jaar gereserveerd op de Aanvullende Post. De dekking wordt gevonden in de middelen voor agrarisch natuurbeheer die voor 2026 op de Aanvullende Post gereserveerd staan. De indieners vragen de regering € 50 miljoen daarvan door te schuiven naar 2025. Het kabinet heeft vanaf 2026 € 500 miljoen structureel aan extra middelen begroot voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Met dit amendement komt er al in 2025 meer geld beschikbaar voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer en wordt er meer geleidelijk en daarmee verantwoord opgebouwd naar de structurele intensivering van € 500 miljoen.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, BBB, JA21 en PVV.

Begrotingsstaat artikel 51 Nog onverdeeld

73 (Bontenbal c.s.) over dekking van het maatregelenpakket voor de OCW-begroting

Dit amendement ziet toe op dekking van het maatregelenpakket voor de OCW-begroting. De taakstelling wordt primair bereikt door een aanvullende, proportionele korting op het apparaat van de Rijksoverheid, met name op personeelskosten, waarbij politie (bewaken en beveiligen), krijgsmacht, inlichtingen- en veiligheidsdiensten, COA, IND en het rechtsbestel incl. DJI, en uitvoering die ziet op de rechtsbescherming van burgers, zijn uitgezonderd. Hierbij is een bredere, niet-beleidsinhoudelijke invulling door de regering mogelijk, zoals het beperken van de reguliere prijsindexatie.

Meerjarige budgettaire doorwerking

Tabel 1. Dekking

Dekking (in euro mln.)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Nog Onverdeeld	-7	-7	-7	-7	-7	-7

Aangenomen. Voor: NSC, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, BBB, JA21, FVD en PVV.

Verworpen en ingetrokken amendementen

Begrotingsstaat artikel 21 Land- en tuinbouw

5 (Vedder) over vijf miljard euro voor de verduurzaming van de landbouw

Dit amendement regelt dat € 5 miljard, die oorspronkelijk bestemd was voor de landbouw in het Transitiefonds landelijk gebied en natuur, alsnog kan worden ingezet voor verbetering van het toekomstperspectief voor de agrarische sector en verduurzaming van de landbouw. De € 9,5 miljard die vanaf begrotingsjaar 2027 aan het Klimaatfonds wordt toegevoegd voor de realisatie van nog twee extra kerncentrales wordt met € 5 miljard verlaagd en deze middelen worden naar voren gehaald en voor het jaar 2025 toegevoegd aan de begroting van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN). Indiener stelt daartoe voor een Doorontwikkelfonds Landbouw en Klimaat op te richten en roept de regering op om met een desbetreffende regeling te komen.

datum 12 december 2024

blad 4

Ingetrokken.

Begrotingsstaat artikel 21 Land- en tuinbouw

12 → 13 → **28** (Flach c.s.) over 10 miljoen extra voor pilotprojecten voor een dierwaardiger veehouderij

De regering wil stappen zetten naar een nog dierwaardiger veehouderij, concreet en in een realistisch tijdpad. Daarbij wordt gekeken naar het verdienvermogen van en investeringen door het agrarisch bedrijf. De regering wil volgens het regeerprogramma voor de zomer van 2025 een kennisagenda opstellen, werken aan de ontwikkeling van pilots en ketendeals, en zorgen voor een onafhankelijke toets op de voortgang in de vorm van een autoriteit.

De indieners constateren echter dat in de voorliggende begroting hier slechts € 1 miljoen voor uitgetrokken wordt en achten dit onvoldoende om serieuze stappen te zetten. De indieners stellen voor om komend jaar alvast € 10 miljoen extra beschikbaar te stellen voor pilotprojecten voor een dierwaardiger veehouderij en andere acties die nodig zijn ten behoeve hiervan. In het convenanttraject dierwaardige veehouderij is in beeld gebracht wat nodig is om toe te werken naar een dierwaardiger veehouderij. Pilotprojecten zijn een belangrijk onderdeel hiervan. De indieners achten het van belang dat dit verder opgepakt wordt. Hier is naast inzet van ketenpartijen, ook inzet van het Rijk voor nodig.

Dekking wordt gevonden in de middelen voor de agrarische sector die voor 2026 op de Aanvullende Post gereserveerd staan. De indieners vragen de regering ten minste € 10 miljoen daarvan door te schuiven naar 2025, zodat sectorpartijen en onderzoeksinstituten nu al aan de slag kunnen gaan met genoemde pilotprojecten voor een dierwaardiger veehouderij.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, Volt, D66, ChristenUnie, SGP, CDA, JA21 en FVD.

Begrotingsstaat artikel 21 Land- en tuinbouw

14 → 65 → **68** (Flach en Vedder) over investeringen in praktijkonderzoek en ondersteuning van telers¹

De uitdagingen op het gebied van gewasbescherming zijn groot. Teelten staan onder druk vanwege het afnemende pakket aan gewasbeschermingsmiddelen en de toenemende druk van ziekten en plagen. Er wordt ingezet op precisielandbouw en weerbare teelten, maar dat is in de praktijk niet eenvoudig. Tegelijkertijd constateren de indieners dat subsidieregelingen voor onder meer het praktijkprogramma plantgezondheid in het kader van het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 (Kamerstukken II 2021/22, 27 858, nr. 569) volgend jaar aflopen.

De indieners vinden het, gelet op het belang van weerbare teelten en vermindering van de milieubelasting bij gewasbescherming, van groot belang dat de komende jaren samen met onder meer de akkerbouw- en vollegrondsgroenteteelt-sector geïnvesteerd blijft worden in

¹ Vervanging in verband met een wijziging van de toelichting.

datum 12 december 2024

blad 5

praktijkonderzoek en ondersteuning van telers in het kader van het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030. Door sectorpartijen wordt gewerkt aan pilots met benchmarking en opschaling daarvan en is een plan van aanpak gepresenteerd voor een gebiedsgerichte aanpak om de milieubelasting te verlagen. Hier is ondersteuning voor nodig. Er moet werk gemaakt worden van onder meer een nieuwe praktijkprogramma plantgezondheid en ondersteuning voor de inzet op benchmarking en de gebiedsgerichte aanpak. Gelet op de urgentie achten de indieners het wenselijk komend jaar al extra geld hiervoor uit te trekken en niet te wachten tot 2026. Zij stellen daarom voor komend jaar € 4 miljoen te reserveren om met de genoemde maatregelen aan de slag te kunnen gaan. De jaren erna is financiering mogelijk vanuit de resterende middelen voor de agrarische sector uit het Hoofdlijnenakkoord.

Dekking wordt gevonden in de middelen voor de agrarische sector die voor 2026 op de Aanvullende Post gereserveerd staan. De indieners vragen de regering ten minste € 4 miljoen daarvan door te schuiven naar 2025, zodat komend jaar al extra inzet gepleegd kan worden om de milieubelasting van gewasbescherming in de landbouw te verlagen.

Verworpen. Voor: GroenLinks-PvdA, DENK, Volt, D66, ChristenUnie, SGP, CDA, JA21 en FVD.

Begrotingsstaat artikel 22 Natuur, visserij en gebiedsgericht werken

15 (Flach) over twee miljoen euro voor pilotprojecten voor de aanpak van de rivierkreeft

De Amerikaanse rivierkreeft ruikt op in Nederlandse wateren. Deze invasieve exoot graaft holletjes en tunnels in waterbodems en oevers, eet waterplanten en zorgt voor vertroebeling van het water. Het is een serieuze bedreiging voor het halen van waterkwaliteitsdoelen onder de Kaderrichtlijn Water. Het doet inspanningen van onder meer de landbouw voor verbetering van de waterkwaliteit te niet. De indiener constateert dat er onvoldoende financiële middelen zijn voor een grootschalige aanpak van de rivierkreeft.

Het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur is primair verantwoordelijk voor de bestrijding van de uitheemse rivierkreeft. Op de begroting zijn echter geen middelen gereserveerd voor de aanpak van deze rivierkreeft. De indiener stelt voor ten minste € 2 miljoen euro uit te trekken voor het opschalen van pilotprojecten voor de aanpak van de rivierkreeft in samenwerking met waterbeheerders, onder meer door deze weg te vangen.

Dekking wordt gevonden in de gereserveerde middelen voor onder meer de subsidies Natuur en biodiversiteit op land (samenwerkingsmaatregel Veenweiden en overgangsgebieden N2000) en het opdrachtenbudget Natuur en Biodiversiteit op land (overig) en Natuur en Biodiversiteit Grote Wateren (versterking Noordzee ecosysteem, natuur grote wateren) in hetzelfde begrotingsartikel (22).

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, DENK, ChristenUnie, SGP, JA21 en FVD.